

Kirjastoverkkopalvelut

Kohokohdat ja avainluvut 2020

Johtajan katsaus vuoteen 2020

Vuoden 2020 toiminnassa katseet suuntautuivat tulevaisuuteen. Kansalliskirjaston strategia 2021-2030 ja neuvottelut rahoituksesta opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa loivat pohjaa tulevien vuosien työlle. Kirjaston toiminta painottuu jatkossakin erityisesti kulttuuriaineistolain mukaisiin palveluihin sekä Finna-, FinELib-, Finto- ja Melinda palveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen.

Asiakaspalautetta

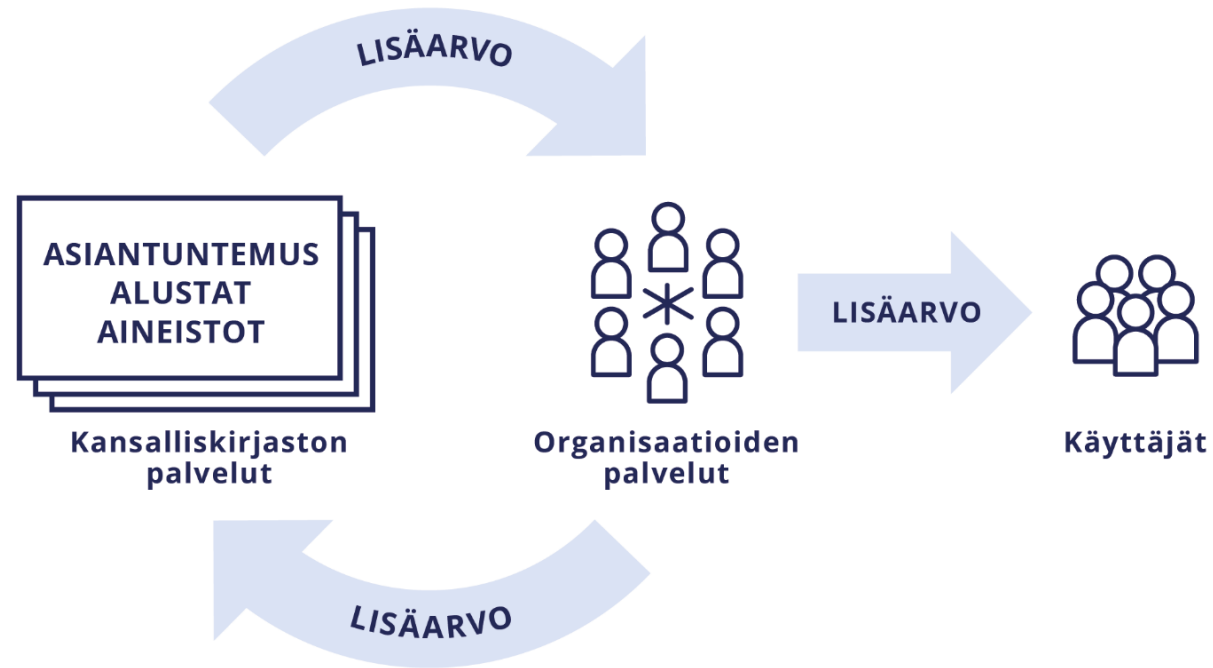
Valtakunnallisten palveluiden ohjausrakenteen arviointi ja palveluiden asiakaskysely valottivat kirjastojen, arkistojen ja museoiden näkemyksiä palveluiden kehittämiseen liittyen.

Palautteessa korostui oikeisiin asioihin paneutuminen, aito vuoropuhelu ja vuorovaikutus sekä toimiva viestintä. Näihin liittyvät toimenpiteet käynnistyvät 2021 aikana.

Kiitos kaikille saamastamme palautteesta!

Palvelutarjonta organisaatioasiakkaille

TIEDON SAANNIN, KÄYTETTÄVYYDEN JA UDELLEENKÄYTÖN EDISTÄMINEN

Aineistojen saatavuutta edistävät palvelut

FinELib

- Palveluvisio 2021–2025 hyväksyttiin: Avoimuus ja yhteistyö suomalaisen tutkimuksen ja oppimisen menestystekijänä.
- FinELibillä on kuusi uutta transformatiivista sopimusta, jotka mahdollistavat tutkijoille vuonna 2021 lähes 5000 artikkelin julkaisemisen avoimena.
- Full OA -projektissa analysoitiin julkaisu- ja kustannusdataa sekä laadittiin alustavat kriteerit täysin avointen aineistojen hankinnalle.

Finna

- Uusi palveluvisio vuosille 2021–2025 valmistui: Tiede- ja kulttuuriaineistot osallistavasti ja älykkäästi yhteiskunnan käyttöön.
- [Finna.fi](https://finna.fi) kasvoi ja kehittyi oppimisen palveluna, kun avoimet oppimateriaalit tulivat saataville palvelun kautta.
- Paransimme Finna-verkkopalveluiden mobiilikäyttöä ja saavutettavuutta.
- Kehitimme asiakasorganisaatioiden kanssa yhdessä palvelun hakutoimintoja, korkeakoulujen sähköisten aineistojen sujuvaa käyttöä ja tapahtumakalenteria.
- Edistimme museokokoelmien saatavuutta ja mahdollistimme suurikokoisten valokuvien esittämisen.

Digitaalinen kulttuuriperintömme – viestintävastuu

- Digime järjesti vuonna 2020 kolme tapahtumaa, joihin osallistui 550 KAM-sektorin asiantuntijaa.
- Digimen [päätapauhtumassa](#) arkistot, kirjastot ja museot kokoontuivat yhdessä pohtimaan kestävämpää tulevaisuutta.
- KAM-sektorille suunnattu Digimen tapahtumakalenteri tuli seuraajille tutummaksi (108 tapahtumaa).

Julkaisemisen palvelut

- Kansalliskirjaston tarjoamat julkaisuarkistopalvelut toimivat vakaasti ja luotettavasti.
- Uuden URN-resolverin kehitystyö eteni ja se saatiin pilottikäyttöön.
- Kotimaisia artikkeliaiaineistoja sisältävän Elektra-palvelun toiminta päätettiin lopettaa vuoden 2022 loppuun asti kestäväen siirtymäkauden jälkeen.

Koha

- Kohan yhteisöversiota kehitettiin yhteenliittymän ja Kansalliskirjaston tarpeisiin.
- Kirjastot päivitettiin yhteisöversioon (viimeiset tammikuussa 2021). Vain muutamat ominaisuudet odottavat vielä pääsyä yhteisöversioon.
- Tiivis yhteistyö ja kirjastojen asiantuntemus oli Kohan kehittämisen selkäranka.

Kuvailua ja yhteentoimivuutta edistävät palvelut

Melinda

- Melinda-integraatio toteutettiin Suomen kaikille ALMA-kirjastoille.
- Laajeneminen yleisiin kirjastoihin jatkui: mukaan tuli Porin kaupunginkirjasto - Satakirjastot ja uusia käyttöönottoprojekteja aloitettiin.
- Integraatorajapinnan ja erätuontijärjestelmän kehittäminen tuki kuvailun ekosysteemin laajenemista.

Kansallisbibliografia

- [Kansalliskirjasto.finna.fi](https://kansalliskirjasto.finna.fi) –hakupalvelussa otettiin käyttöön toimijahaku ja teos-toiminnallisuus.
- Etätyöhön siirtyminen vaikutti kuvailutyöhön siten, että painetun aineiston kuvailussa syntyi rästää.
- Etätyössä kuvailtiin verkossa vapaasti saatavana olevia, pysyvän tunnuksen omaavia verkkokirjoja ja tehtiin tietueiden laadun parannuksia Melindassa.

Finto

- Finto-palvelun konseptia uudistettiin uuden maksullisen palvelun mallin lanseerauksen yhteydessä. Samalla uudistettiin asiakaswiki ja kerättiin käyttäjätarinoita organisaatioista.
- [Finto.fi](https://finto.fi):n taustaohjelmisto *Skosmosta* kehitettiin aktiivisesti suomalaisen ja kansainvälisen käyttäjäkunnan kanssa.
- Annif-työkaluun perustuva automaattisen sisällönkuvailun tuotantopalvelu [Finto AI](#) julkaistiin.

Muut yhteentoimivuuspalvelut

- Kansalliskirjasto julkaisi pitkän tähtäimen [Metatietovisionsa](#), joka painottaa metatiedon avainroolia tekoälyn ja tehokkaampien hakujärjestelmien kehityksessä sekä yhteistyön ja älykkäiden välineiden tärkeyttä metatiedon tuotannossa.
- Automaattisen sisällönkuvailun Annif-työkalua kehitettiin yhdessä kansainvälisen käyttäjäkunnan kanssa. Julkaistiin [Annif-tutorial](#) – verkkokurssi.
- Kansallisbibliografian henkilö- ja yhteisötiedot julkaistiin avoimena datana Fintossa: [Kanto - kansalliset toimijatiedot](#).

Koulutukset ja tapahtumat

Koulutukset ja tapahtumat

- Tapahtumia järjestettiin vuonna 2020 yli 40, niihin osallistuttiin yli 5 000 kertaa.
- Vuonna 2020 osallistujien palautteen keskiarvo oli 3,41 (asteikolla 1—4).
- Siirtyminen kokonaan etätilaisuuksiin tapahtui sujuvasti. Vuorovaikutteisuuden kiinnitettiin erityistä huomiota.

Avainlukuja

Käynnit kaikissa
Finna-näkymissä
44,2
miljoonaa

Yli **5000**
osallistumis-
kertaa
webinaareissa

Annifin
rajapinta-
kutsut lähes
700 000

Lähes
5000
avointa
artikkelia
(FinELib)

www.kansalliskirjasto.fi

Kristiina Hormia-Poutanen

kristiina.hormia@helsinki.fi